

Seksuele intimidatie, gedragscode en vertrouwenspersoon

Inleiding

Sporten en seksuele intimidatie. Ze zouden geen enkele relatie met elkaar moeten hebben. Maar het tegendeel is waar. Nog steeds vinden er binnen de sportwereld incidenten plaats variërend van seksueel getinte opmerkingen tot aanrandingen en verkrachting.

Bij seksuele intimidatie gaat het niet zozeer om de trainingsomstandigheden, maar om de machtsverhoudingen tussen mensen. Vaak is het zo dat gedrag niet als ongewenst wordt ervaren als het vriendelijk is bedoeld zonder enige bijbedoeling. Vanaf 1997 is de gehele sportwereld gestart met het opzetten van preventiebeleid om dit soort incidenten tegen te gaan. Sporters en werkers in de sport bij GZC DONK moeten ook zelf op de hoogte zijn van het aandeel dat ze zelf kunnen leveren om seksuele intimidatie tegen te gaan. Laten we met elkaar zorg dragen dat 'onze sporters' veilig kunnen sporten!

Wat is seksuele intimidatie?

Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, **die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren.**

Seksuele intimidatie kan voorkomen tussen sporters onderling, tussen kader onderling en tussen sporters en kader.

De belangrijkste gedragsregel

Iedereen in de sport dient zich te onthouden van seksueel (machts)misbruik en seksuele intimidatie, zowel het kader als de sporters.

Seksuele intimidatie komt het meest voor in relaties waarin sprake is van een machtsverschil. Dat machtsverschil kan te maken hebben met leeftijd (volwassene tegenover kind), positie (trainer tegenover sporter) of bijvoorbeeld het getal (groep tegenover eenling).

Deze gedragsregels gelden voor alle begeleiders in de sport. Het naleven van de gedragsregels is de verantwoordelijkheid van de volwassen begeleider, niet van het kind.

De verantwoordelijkheid van de begeleider

De sportbegeleider heeft niet alleen een taak met betrekking tot de sportbeoefening. Hij heeft ook een (weliswaar gedeelde) opvoedkundige opdracht. Hij is medeverantwoordelijk voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de jonge sporter en voor diens ontwikkeling naar zelfstandigheid.

Daarbij moet de begeleider de persoonlijke grenzen van de sporter respecteren en de grenzen van professioneel gedrag niet overschrijden.

“ Mag ik ze dan geen aai meer over de bol geven?”

De omgang tussen mensen en het lichamelijk contact bij het sporten laten zich niet tot in detail regelen. Dat is ook niet de bedoeling van de gedragsregels. Lichamelijk contact kan functioneel zijn en een 'aai over de bol' motiverend en prettig.

Aanrakingen en bijvoorbeeld het geven van complimentjes moeten geen taboe worden in de sport. De gedragsregels zijn richtlijnen voor de begeleider, waarmee seksuele intimidatie kan worden voorkomen. Ze geven de grenzen aan van het handelen. Ze fungeren als toetssteen

voor het gedrag van begeleiders en sporters in concrete situaties. Ze nodigen uit tot nadenken en discussiëren over het eigen handelen en dat van anderen in de sportomgeving.

Hoe te handelen bij overschrijding van de regels?

De begeleider heeft een voorbeeldfunctie. Als hij grensoverschrijdend gedrag signaleert, dient hij maatregelen te nemen. De mogelijkheden zijn:

- de persoon op zijn gedrag aan spreken
- de (evt. aanwezige) vertrouwenspersoon inschakelen
- het bevoegd gezag (bestuur vereniging) inlichten
- officiële klacht indienen bij het bestuur
- aangifte doen bij de politie (in overleg met het slachtoffer)

De gedragsregels

*(vastgesteld door NOC*NSF)*

1. ***De begeleider moet zorgen voor een omgeving waarbinnen de sporter zich veilig voelt (te bewegen).***
2. ***De begeleider onthoudt zich ervan de sporter te bejegenen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast, en verder in het privé-leven van de sporter door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel.***
3. ***De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts)misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter.***
4. ***Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de begeleider en de jeugdige sporter tot 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.***
5. ***De begeleider mag de sporter niet op zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de begeleider deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.***
6. ***De begeleider onthoudt zich van seksueel getinte verbale intimiteiten.***
7. ***De begeleider zal tijdens training(stages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de sporter en de ruimten waarin de sporter zich bevindt, zoals de kleed- of hotelkamer.***
8. ***De begeleider heeft de plicht de sporter te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) sporter behartigt, is de begeleider verplicht met deze personen of instanties samen te werken opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.***
9. ***De begeleider zal de sporter geen (im)materiele vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen. Ook de begeleider aanvaardt geen financiële beloning of geschenken van de sporter die in onevenredige verhouding tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering staan.***
10. ***De begeleider zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de sporter is betrokken. Indien hij gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze regels, zal hij de betreffende persoon daarop aanspreken.***
11. ***In die gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest hiervan te handelen.***

Gedragscode zwembranche

Het Nationaal Platform Zwembaden heeft voor de zwembranche een gedragscode vastgesteld. Hier volgt een korte samenvatting.

De zwembadmedewerker in contact met leerling:

1. Respecteert de leerling. Geen beeldopnames zonder toestemming.
2. Geen machtsmisbruik.
3. Geen (seksuele) intimidatie, discriminatie, dreigen, vernederen enz. Niet aanspreken op uiterlijke kenmerken of specifiek gedrag.
4. Geen overbodige vergelijkingen maken.
5. Alleen noodzakelijk functioneel lichamelijk contact. Geef geen ruimte voor misverstanden. Geen 1-op-1 situatie in afgesloten ruimtes.

De zwembadmedewerker in contact met ouder/verzorger:

1. Respecteert de ouder/verzorger in blik, woord en gebaar.
2. Gaat correct om met zijn/haar overwicht op de ouder/verzorger.
3. Verstrekt eerlijke en ter zake doende informatie.
(bij GZC DONK in principe door de uurleider)
4. Vraagt toestemming als 1-op-1 situatie noodzakelijk is.
En altijd melden aan leidinggevende.
5. Legt verantwoording af over de werkwijze bij de zweminstructie.

Voor volledige tekst zie www.npz-nrz.nl

De vertrouwenspersoon

Indien slachtoffers melding willen doen van een geval van seksuele intimidatie, is het een probleem als ze daarvoor geen vertrouwd aanspreekpunt vinden binnen de vereniging. Het is een onderwerp dat niet makkelijk bespreekbaar is. Het ontbreken van een luisterend oor, van iemand die raad geeft, maakt het extra moeilijk. Hierdoor zien slachtoffers ervan af hun klacht te melden. Daardoor blijven zeer ongewenste en voor slachtoffers pijnlijke situaties voortbestaan. Dit moet niet en is ook niet nodig.

Juist om deze reden heeft GZC DONK een vertrouwenspersoon aangesteld.

Deze is op de hoogte van de mogelijkheden die er zijn om hulp te krijgen. Daarnaast adviseert en stimuleert hij/zij de vereniging om preventieve maatregelen te nemen. Hij/zij fungeert als eerste opvang voor leden met een klacht.

Bereikbaarheid vertrouwenspersoon

De vereniging GZC DONK zal aan haar (kader)leden bekend maken wie de vertrouwenspersoon is, Dat is Peter Coffeng Tef: 0182-519292 Mail: p.coffeng@edufit.nl